

CATCH WELFARE PLATFORM:

Samenwerken aan vissenwelzijn

Voor het eerst overleggen visindustrie, handel, kennisinstellingen en ngo's uit de hele wereld over verbetering van het welzijn van gevangen vis. Het Catch Welfare Platform moet leiden tot praktische oplossingen voor vermindering van stress en schade aan vangst en bijvangst.

TEKST RENÉ DIDDE FOTO ANGEL FITOR/ANP

Natuurlijk hebben vissen ook gevoel. Hans van de Vis, onderzoeker dierenwelzijn bij Wageningen Livestock Research is daar duidelijk over. 'Uit neurofysiologisch onderzoek en gedragsstudies is gebleken dat vissen gevoel hebben en met elkaar communiceren', zegt hij. 'Het verschil van soort tot soort, en er zijn 36 duizend vissoorten bekend dus is het moeilijk om iets algemeen over gevoel te zeggen.' Aandacht voor het welzijn van vissen is een blijvend issue, constateert hij. 'Ook supermarkten dringen er inmiddels op aan dat de stress en verwondingen bij de vangst en de bijvangst worden verminderd.' Om daaraan bij te dragen bestaat sinds november 2023 mede op Van de Vis' initiatief het Catch Welfare Platform. Dit platform, gedragen door WUR en de Noorse onderzoeksinstituten Nofima en Institute of Marine Research, wil het welzijn van gevangen vissen bevorderen met praktische oplossingen voor de vangst en de verwerking aan boord. In dit platform overleggen visindustrie, handel en retail, kennisinstellingen en ngo's

'Visseren moeten geen lijstjes hoeven invullen'

voor het eerst met elkaar, om te komen tot verbeteringen waarbij het welzijn van de gevangen dieren en een efficiëntere bedrijfsvoering hand in hand gaan.

GROTE BELANGSTELLING

Eind vorig jaar, bij de kick-off conferentie in Bergen, Noorwegen, was er met 121 deelnemers meteen al grote belangstelling voor het initiatief. Van de Vis was verrast dat zich direct meer dan zestig vertegenwoordigers van de visindustrie meldden, zowel visserijbedrijven, trawlers, verwerkers en hun brancheorganisaties. Deelnemers kwamen uit

zeventien landen en vijf continenten. Wat zijn de belangrijkste welzijnsissues? 'Vissen worden in grote hoeveelheden aan boord gebracht', zegt de onderzoeker. 'Veel dieren raken hierbij beschadigd, ook van de bijvangst die later terug in zee gaat.' Een van de mogelijke verbeteringen zit hem in het gebruikte net. 'Er is veelbelovend onderzoek waarbij de uiteinden van het net zijn voorzien van een waterzak, waardoor de druk op de vissen afneemt en de verwondingen verminderen', illustreert Van de Vis. Ook het bedwelmen van vissen kan helpen. Dat kan bovendien de productkwaliteit verbeteren en het verwerkingsproces aan boord stroomlijnen. Diverse onderzoeksgroepen, onder meer in Wageningen, werken aan de ontwikkeling van bedwelmsapparatuur. Bedwelmen aan boord gebeurt meestal met elektriciteit. Het opstellen van een standaard voor bedwelmsapparatuur wordt door expertgroepen de komende drie jaar uitgewerkt. Dat gebeurt ook voor de pompen die makrelen uit de netten aan boord van het schip zuigen. 'Omdat de vissen daarbij worden

Makreelvisserij op zee.

samengeperst kan er zuurstoftekort ontstaan, die extreem stressvol is, dus dat moet worden verbeterd.'

WELZIJNSMODULES

Het Catch Welfare Platform werkt vanuit het One Welfare-principe, dat zowel het milieu, het welzijn van de vissen als de consument (voedselzekerheid) en de vissers (de arbeidsomstandigheden aan boord) in ogenschouw neemt.

Het platform wil daarvoor praktische handleidingen uitwerken en viswelzijnsmodules ontwikkelen voor de visserijopleidingen.

Van de Vis: 'Vissers moeten aan boord geen lijstjes hoeven invullen. Ze moeten met indicatoren snel kunnen zien of het hele proces minder stress veroorzaakt. Hoe minder stress de dieren ondervinden, hoe beter ook de kwaliteit van de vis is. Ook de grotere overlevingskansen van de bijvangst die teruggaat in zee, draagt bij aan meer duurzame visserij.' Naast de visindustrie zijn ngo's in het platform vertegenwoordigd, waaronder de Marine Stewardship Council (MSC), die

duurzaam gevangen vis op onafhankelijke wijze certificeert. Vissenwelzijn valt nog niet onder het MSC-keurmerk. Van de Vis: 'Ik hoop dat ze de door ons te ontwikkelen richtlijnen over dierenwelzijn tijdens de vangst opnemen in hun eisen voor het MSC-keurmerk.' Een van de deelnemende bedrijven, SafetyNet Technologies, dat precisie-vistechnologie ontwikkelt, verwacht veel van het platform, zegt projectleider Tom Rossiter. 'We kunnen bijdragen met onze speciale camera's. Die leveren onderwaterbeelden die direct in-zichten aan boord opleveren over de vangst.' Een andere participant is Aquatic Life

Institute uit New York, dat zich inzet voor verbetering van de levensomstandigheden van zeedieren in het wild en in kwekerijen. 'Wij doen mee omdat er nog te weinig aandacht is voor vissenwelzijn', zegt lobbyist Christine Xu. 'In het nieuwe Catch Welfare Platform ontmoet ik nieuwe bedrijven, onderzoekers en retailers. Voor mij is het platform over drie jaar geslaagd als we nieuw visserijmanagementbeleid ontwikkelen, waaronder vangstmethoden die minder stress en lijden opleveren voor vissen.' ■

www.catchwelfareplatform.com

EEN MILJOEN STEUN

Het Catch Welfare Platform wordt gedurende vier jaar met circa een miljoen euro gesteund door het Amerikaanse Open Philanthropy. Maruscha Clarke, grant development manager van University Fund Wageningen, begeleidde het aanvraagproces bij het Amerikaanse fonds en maakte een gelijkwaardige samenwerking mogelijk tussen WUR en de twee betrokken Noorse kennisinstellingen, via 'direct subgranting' naar de drie ontvangers. www.universiteitsfondswageningen.nl/onderzoek